პროექტის შეჯამება

# პროექტი APIICC *(ინსტიტუციური ინოვაცია კლიმატური მმართველობისთვის)*

CIRAD-ის პროექტი, დაფინანსებული საფრანგეთის ეროვნული კვლევითი სააგენტოს (ANR) მიერ

**პროექტის ხელმძღვანელი:** ჟილ მასარდიე (CIRAD) **გრანტი:** ANR-23-CE53-0008 gouvernance-climatique-apiicc-projet.fr · apiicc@cirad.fr

| 9 | 30+ | 24+ | 5 | 2024–27 |
|---|---|---|---|---|
| შესწავლილი ქვეყანა | გაანალიზებული ინსტრუმენტი | მკვლევარი | work packages | პროექტის ხანგრძლივობა |

**მოკლედ**

კლიმატის გეგმები და პოლიტიკა თითქმის ყველგან არსებობს; თანმიმდევრული და სწრაფი განხორციელება — არა. APIICC იკვლევს კლიმატის კრიზისის მმართველობით განზომილებას — როგორ შეიძლება პროცედურულ ინსტრუმენტებში ინსტიტუციურმა ინოვაციამ დაეხმაროს ვალდებულებებსა და რეალურ მოქმედებას შორის უფსკრულის შევსებას — სოფლის მეურნეობის ადაპტაციის ფართომასშტაბიანი შედარებითი კვლევის მეშვეობით.

## კონტექსტი და პრობლემა

- IPCC-ის ანგარიშები და გაეროს მდგრადი განვითარების მე-13 მიზანი ხაზს უსვამს კლიმატის ღონისძიებების გადაუდებლობას; სახელმწიფოები რეაგირებისთვის ძირითადად კლიმატის გეგმებსა და პოლიტიკას ეყრდნობიან.
- კლიმატის რისკს ამწვავებს მმართველობის რისკი: პოლიტიკის ეტაპობრივი განხორციელება იწვევს განმეორებით წარუმატებლობებს და „მოკლემხედველობას“, რაც კლიმატის „super wicked problem“-ს დროის ამოწურვასთან ერთად „ტრაგედიად“ აქცევს.
- მმართველობის ორი ძირითადი გამოწვევა: (1) გრძელვადიანი კლიმატური ზეგავლენების ინტეგრირება დღევანდელ პოლიტიკაში, და (2) არსებული კლიმატის გეგმებისა და პოლიტიკის განხორციელების დაჩქარება.

## ლიტერატურა და მთავარი ჰიპოთეზა

ლიტერატურა ამ მმართველობითი წარუმატებლობის საპასუხოდ ორ განსხვავებულ მიდგომას გვთავაზობს: ინსტიტუციურ ინოვაციას ან ხელისუფლების გაძლიერებას (ზოგი მკვლევარი ამტკიცებს, რომ ავტორიტარული გარემოსდაცვითი პოლიტიკა დემოკრატიულ მიდგომებსა და ღია მმართველობას აჭარბებს).

**მთავარი ჰიპოთეზა**

სოფლის მეურნეობის ადაპტაციის შესწავლის მეშვეობით, APIICC-ის მთავარი ჰიპოთეზაა, რომ კლიმატის მმართველობის პროცედურულ ინსტრუმენტებში ინსტიტუციური ინოვაცია „ტრაგედიის“ გადაჭრის გასაღებია.

## APIICC-ის მიერ დაძლეული სამეცნიერო ბარიერები

- მწირი ლიტერატურა ინსტიტუციურ ინოვაციაზე კლიმატის მმართველობაში.
- არსებული ნაშრომები ზოგად პრინციპებს აყალიბებს, მაგრამ მოკლებულია ემპირიულ საფუძველს.
- კონკრეტულად პროცედურული ინსტრუმენტები იშვიათად არის ემპირიულად შესწავლილი.
- დიქოტომია ხელისუფლებასა და ღია მმართველობას შორის აბრკოლებს კლიმატის „super wicked problem“-ის გააზრებასა და გადაჭრას.
- საკვანძო თემები — ინსტიტუციური ინოვაცია, პროცედურული ინსტრუმენტები, პოლიტიკური დროითი განზომილებები — კლიმატის კვლევაში იშვიათად განიხილება.

## მიზნები

### 01 · შეცნობა და გაზომვა (WP2 და WP3)

მოპოვებულ იქნას ახალი ემპირიული ცოდნა ინოვაციურ პროცედურულ ინსტრუმენტებზე, გაანალიზდეს მათი შესაძლებლობა, დააჩქარონ განხორციელება, გაითვალისწინონ გრძელვადიანი პერსპექტივა და გააძლიერონ საკუთარი ლეგიტიმურობა, და შემუშავდეს ინსტიტუციური ინოვაციის შეფასების მოდელი.

### 02 · ერთობლივი შემუშავება და გამოქვეყნება (WP4)

დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად — ჯერ სამუშაო ჯგუფებში, შემდეგ კი დასკვნით სემინარზე — შემუშავდეს რეკომენდაციები სოფლის მეურნეობის ტრანსფორმაციული ადაპტაციის ინოვაციური მმართველობისთვის და გამოქვეყნდეს ისინი.

## Work packages

| | |
|---|---|
| WP0 | პროექტის მართვა და 9 ქვეყანაში კვლევის პროტოკოლის / მონაცემთა შეგროვების ჰარმონიზაცია. |
| WP1 | აზუსტებს ძირითად ცვლადებს, ქმნის ანალიზის ცხრილს და კვლევის პროტოკოლს და ირჩევს შესასწავლად სულ მცირე 4 ინოვაციურ პროცედურულ ინსტრუმენტს თითოეულ ქვეყანაში. |
| WP2 | საველე სამუშაო: სულ მცირე 2 ინოვაციური ეროვნული პროცედურული ინსტრუმენტი და მათი ინოვაციის პროცესი თითოეულ ქვეყანაში. |
| WP3 | საველე სამუშაო: სულ მცირე 2 ინოვაციური ადგილობრივი პროცედურული ინსტრუმენტი და მათი ინოვაციის პროცესი თითოეულ ქვეყანაში. |
| WP4 | რეკომენდაციები და სახელმძღვანელო პრინციპები ტრანსფორმაციული ადაპტაციის მმართველობისთვის. |

**გუნდი**

24-ზე მეტი მკვლევარი 9 მონაწილე ქვეყანაში.

**მონაწილე ქვეყნები**

ბრაზილია, კოტ-დივუარი, საფრანგეთი, გაბონი, საქართველო, მექსიკა, სენეგალი, დიდი ბრიტანეთი, ამერიკის შეერთებული შტატები.

## შესწავლილი პროცედურული ინსტრუმენტები

- პროცედურული ინსტრუმენტები არის პროცედურები, რომლებიც გამოიყენება პოლიტიკის შემუშავების, გადაწყვეტილების მიღებისა და კორექტირებისთვის — სწორედ იქ, სადაც განხორციელება ყველაზე ხშირად ჩერდება.
- სულ მცირე 4 ინოვაციური ინსტრუმენტი თითოეულ ქვეყანაში (სულ 30-ზე მეტი): ეროვნული და ადგილობრივი, ფინანსური და არაფინანსური.
- თითოეული ინსტრუმენტი ანალიზდება 251 პუნქტისგან შემდგარი საერთო ცხრილით.
- მაგალითები: კლიმატის ცვლილების საბჭო და მწვანე ტაქსონომია (საქართველო), Landscape Recovery (დიდი ბრიტანეთი), რენ–ზემო ბრეტანის ტერიტორიული თანამშრომლობის ხელშეკრულება (საფრანგეთი), CNAAS-ისა და La Banque Agricole-ის საკრედიტო დაზღვევა (სენეგალი).

## დასკვნითი სემინარი

**2027 წლის 7–9 ივლისი · CIRAD, პარიზი**

სამდღიანი სემინარი, სულ მცირე ერთი მომხსენებლით თითოეული ქვეყნიდან, მოწვეული სტუმრების გამოსვლებით, მრგვალი მაგიდებითა და ნეტვორკინგით. მონაწილეები განიხილავენ პროექტის შედეგებს, მათ შორის ქვეყნების მიხედვით კვლევის შედეგებს, და იმას, თუ როგორ გაუმჯობესდეს პოლიტიკის დოკუმენტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების პროექტები. ეს დოკუმენტები 2026 წლის ოქტომბრიდან დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად სამუშაო ჯგუფებში მზადდება და 2027 წლის ბოლომდე, სხვა დოკუმენტებთან ერთად, ღია წვდომით გამოქვეყნდება.

## ხშირად დასმული კითხვები

### რატომ სწორედ ეს 9 ქვეყანა?

ისინი შეირჩნენ მმართველობის სისტემებში, განვითარების კონტექსტებსა და კლიმატის რისკის ზემოქმედებაში მნიშვნელოვანი კონტრასტების ასახვისთვის — ჩრდილოეთ-სამხრეთის სანდო შედარებისთვის საჭირო მრავალფეროვნებით.

### ეს მხოლოდ სოფლის მეურნეობას ეხება?

სოფლის მეურნეობის ადაპტაცია ემპირიული შემთხვევის შესწავლის ობიექტია; მოდელი და პროცედურულ ინსტრუმენტებზე მიღებული დასკვნები შექმნილია იმისთვის, რომ განზოგადდეს კლიმატის მმართველობაზე უფრო ფართოდ.

### სულ რამდენი პროცედურული ინსტრუმენტი იქნება შესწავლილი?

სულ მცირე 4 თითოეულ ქვეყანაში — სულ მცირე 2 ეროვნული (WP2) და 2 ადგილობრივი (WP3) — ყველა 9 ქვეყანაში, რაც შედარებითი ანალიზისთვის სულ მცირე 30 შემთხვევის ბაზას იძლევა. მეტი ინფორმაცია: gouvernance-climatique-apiicc-projet.fr/le-projet/instruments-apiicc

### რატომ ექცევა ყურადღება პროცედურულ ინსტრუმენტებს და არა კლიმატის პოლიტიკის შინაარსს?

გეგმების შინაარსი უკვე იმსახურებს ყურადღებას; პროცედურები, რომლებიც გამოიყენება პოლიტიკის შემუშავების, გადაწყვეტილების მიღებისა და დროთა განმავლობაში კორექტირებისთვის, არის სწორედ ის ადგილი, სადაც განხორციელება ყველაზე ხშირად ჩერდება, და ისინი ემპირიულად ჯერ კიდევ იშვიათად არის შესწავლილი.

### რას წარმოადგენს „ინსტიტუციური ინოვაციის შეფასების მოდელი“ (მიზანი 1)?

სტრუქტურირებული ჩარჩო, აგებული WP1-ის ანალიზის ცხრილისა და კვლევის პროტოკოლის საფუძველზე, რომელიც პროცედურული ინსტრუმენტების ქვეყნებს შორის საერთო საფუძველზე შედარების საშუალებას იძლევა.

### რატომ არის მმართველობა ასე მნიშვნელოვანი კლიმატის „super wicked problem“-ის წინაშე?

კლიმატის ცვლილება „super wicked problem“-ია: დრო იწურება, ვინც მასზეა პასუხისმგებელი, მანვე უნდა გადაჭრას, ვერც ერთი ცენტრალური ხელისუფლება ვერ დააწესებს გადაწყვეტას, ხოლო მოკლევადიანი აზროვნება გრძელვადიან მოქმედებას ძირს უთხრის. ასეთ პირობებში კლიმატის გეგმებისა და პოლიტიკის ეტაპობრივი, მოკლემხედველი განხორციელება განმეორებით მარცხდება და დაგვიანებების დაგროვებასთან ერთად რისკს „ტრაგედიად“ აქცევს. რადგან სახელმწიფოები უკვე კლიმატის გეგმებსა და პოლიტიკას ეყრდნობიან, აკლია არა მეტი შინაარსი, არამედ მმართველობითი შესაძლებლობა, რომ ეს გეგმები და პოლიტიკა საკმარისად სწრაფად და საიმედოდ შემუშავდეს, მიღებულ იქნას და კორექტირდეს — სწორედ ამიტომ APIICC ყურადღებას თავად მმართველობაზე ამახვილებს, კერძოდ კი იმ პროცედურულ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც განსაზღვრავს, განხორციელება წინ მიიწევს თუ ჩერდება.

### რატომ არის მნიშვნელოვანი კლიმატის მმართველობის ინოვაციური „ნიშების“ შესწავლა ინოვაციური პროცედურული ინსტრუმენტების მეშვეობით?

იმის ნაცვლად, რომ ველოდოთ მმართველობის ერთჯერად, სისტემურ რეფორმას, კლიმატის მმართველობაში ინსტიტუციური ინოვაცია, როგორც წესი, ჯერ შეზღუდულ „ნიშებში“ ჩნდება — კონკრეტულ ეროვნულ ან ადგილობრივ პროცედურულ ინსტრუმენტებში, სადაც პოლიტიკის შემუშავების, გადაწყვეტილების მიღების ან კორექტირების ახალი გზები იცდება. ეს ნიშები მნიშვნელოვანია, რადგან სწორედ აქ შეიძლება ხელისუფლების გაძლიერებასა და მმართველობის გახსნას შორის დიქოტომიის პრაქტიკაში რეალურად შემოწმება და დაძლევა, და რადგან ამ მასშტაბით წარმატებული ინოვაციები შემდგომ შეიძლება გაფართოვდეს ან სხვაგან გამეორდეს. ვინაიდან პროცედურული ინსტრუმენტები ემპირიულად ჯერ კიდევ იშვიათად არის შესწავლილი, ამ ნიშების ახლოდან შესწავლა — როგორც ამას APIICC 30-ზე მეტ ეროვნულ და ადგილობრივ შემთხვევაზე აკეთებს — პროექტს საშუალებას აძლევს, შექმნას ემპირიული საფუძველი იმის გასაგებად, თუ რა განაპირობებს ინსტიტუციური ინოვაციის წარმატებას, და ეს გაკვეთილები მმართველობით რეკომენდაციებად აქციოს.